

A.1.

Στο απόσπασμα ο συντάκτης παραθέτει τις απόψεις νέων ανθρώπων σχετικά με τα επαγγελματικά προβλήματα στην Ελλάδα. Οι δυσέυρετες θέσεις εργασίας και η ανεργία αποδίδονται από τους νέους κυρίως στο ενδιαφέρον τους μόνο για συγκεκριμένα επαγγέλματα. Παράλληλα, αναγνωρίζουν ότι οι συνθήκες στην Ελλάδα δεν ευνοούν την επιχειρηματικότητα. Έτσι, για να επιβιώσουν, είτε ετεροαπασχολούνται, είτε ξενιτεύονται για μία δουλειά. Κρίνουν, λοιπόν, απαραίτητη την ένταξη του επαγγελματικού προσανατολισμού στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, που θα τους δώσει άλλες κατευθύνσεις.

- B.1. α.Σ
β.Σ
γ.Λ
δ.Σ
ε.Λ

B.2. α) Εργασία: Προσδοκίες και προβλήματα
Εργασία στην Ελλάδα: Όνειρο και εφιάλτης

β) Η συντάκτρια του Κειμένου 1 παροτρύνει έμμεσα τους αναγνώστες να τηρήσουν μία ψυχραιμη στάση όσον αφορά το μέλλον. Για να παρουσιάσει τις θέσεις αυτές κάνει χρήση στατιστικών στοιχείων, τα οποία αντλεί από την έρευνα του Pew Research Center. Συγκεκριμένα: Το 47% των ειδικών που συμμετείχαν στην έρευνα εκφράζουν έντονα την ανησυχία τους για το μέλλον («Το 47%...συνοχής») ενώ το 39% προβλέπει μία τεχνολογικά προηγμένη ζωή, με υψηλό βιοτικό επίπεδο και ποιότητα ζωής (Το 39%...πράξεων). Με την παράλληλη παρουσίαση των αποτελεσμάτων, η συντάκτρια επικαλείται τη λογική, θέλοντας να τονίσει τον διχασμό που επικρατεί στις τάξεις των ειδικών, όσον αφορά τις εκτιμήσεις τους για το μέλλον. Με τον τρόπο αυτό, αποδεικνύει πως η αλήθεια βρίσκεται, μάλλον, στο μέσον.

Ο συντάκτης του Κειμένου 2 παρουσιάζει τις θέσεις νέων παιδιών σχετικά με τα όνειρα, αλλά και το δύσκολο επαγγελματικό τους μέλλον στη χώρα μας. Επιλέγει την παράθεση τεσσάρων μαρτυριών: Οι τοποθετήσεις της Τάνιας και της Αντωνίας («Όταν με ρωτούν...ισότητας» και «Από τη μία...δίδαξαν») αφορούν στις ατομικές και κοινωνικές προσδοκίες και στόχους τους. Με τις συγκεκριμένες μαρτυρίες πραγματοποιείται επίκληση στο συναίσθημα του αναγνώστη, αφού ο εξομολογητικός τους χαρακτήρας και το οικείο ύφος τον συγκινούν. Οι τοποθετήσεις του Σπύρου και της Αλεξάνδρας («πρέπει να...ανεργίας» και «ως τελειόφοιτοι...ευκαιρίες») αφορούν στα προβλήματα που αντιμετωπίζει ένας δυνητικά εργαζόμενος νέος στην Ελλάδα (απουσία επαγγελματικού προσανατολισμού, κορεσμός επαγγελμάτων, ετεροαπασχόληση). Με τις μαρτυρίες αυτές πραγματοποιείται επίκληση στη λογική των αναγνωστών, αφού τα παιδιά παραθέτουν κοινά παραδεκτές αλήθειες.

B.3.

Η συντάκτρια στην τελευταία παράγραφο καλεί τους αναγνώστες να μην φοβηθούν το μέλλον, αλλά να συνεχίσουν να ελπίζουν και να προσπαθούν. Μέσα από τη χρήση του ποιητικού λόγου επικαλείται το συναίσθημα. Συγκεκριμένα:

Αξιοποιεί τον μεταφορικό λόγο («Σωρεύουμε...ερείπια») προκειμένου να δείξει πως πρέπει να προετοιμαστούμε για να αντιμετωπίσουμε τις μελλοντικές δυσκολίες. Ο αναγνώστης προβληματίζεται για την έως τώρα στάση του απέναντι στο μέλλον.

Η συντάκτρια χρησιμοποιεί επίσης το α' πληθυντικό ρηματικό πρόσωπο («σωρεύουμε», «επιμένουμε» κ.τ.λ.) για να δείξει πως το αποτέλεσμα θα έρθει μέσα από μία συλλογική προσπάθεια, εμψυχώνοντας έτσι τον αναγνώστη.

Κλείνει, τέλος, με ένα ρητορικό ερώτημα («Άλλωστε...κάνουμε») για να δείξει πως οι δυσκολίες είναι αναπόφευκτες, κάνοντας τον αναγνώστη να συνειδητοποιεί πως πρέπει αναμφίβολα να αγωνιστεί.

Γ.1. Στο ποίημα, τα παιδιά που κατοικούν στο αστέρι Σείριος, ζουν μία ξέγνοιαστη, ειρηνική ζωή. Ο γειτονικός τους πλανήτης, η γη, τους κινεί την περιέργεια και έτσι ζητούν πληροφορίες από τον δάσκαλο. Με τη χρήση της παρομοίωσης «Έν'άστρο σαν φτερό θαλασσινό» αισθητοποιείται η περιέργεια τους αυτή. Ο δάσκαλος, σε ευθύ λόγο δίχως εισαγωγικά, παρουσιάζει με τη χρήση της μεταφοράς «του σύμπαντος αρρώστια και πληγή» τη διαφορά των συνθηκών που επικρατούν στη γη, σε σχέση με τον Σείριο. Η γη είναι πολύπαθη και οι κάτοικοί της αντιμετωπίζουν πλήθος προβλημάτων. Με τη χρήση της μεταφοράς-εικόνας («κεντάνε με συνθήματα τους τοίχους») ο δάσκαλος αναδεικνύει τον αγώνα των ανθρώπων, οι οποίοι δεν σταματούν να διεκδικούν και να αγωνίζονται. Στο άκουσμα όλων αυτών τα παιδιά στον Σείριο συγκινούνται με την κατάσταση που επικρατεί στη γη.

Είναι γεγονός πως η ζωή στον Σείριο φαντάζει ιδανική. Επικρατεί γαλήνη, ευημερία και ξέγνοιασιά. Αν και αυτές οι συνθήκες είναι ζητούμενο για τον άνθρωπο διαχρονικά, δεν θα με γέμιζε ικανοποίηση η πλήρης επίτευξή τους. Πιστεύω πως είναι στη φύση του ανθρώπου να προσπαθεί, να αγωνίζεται, να βοηθά. Επομένως, η ουτοπική συνθήκη που παρουσιάζεται στο ποίημα θα μου αφαιρούσε κάθε κίνητρο για προσπάθεια βελτίωσης της δικής μου κατάστασης και ενδεχομένως θα με έκανε απλή παρατηρήτρια στα προβλήματα των άλλων.

Δ. Ενεργός (νέος) πολίτης

Οι δυσοίωνες προβλέψεις για το μέλλον της ανθρωπότητας, ειδικά μετά την κρίση της πανδημίας, έχουν θορυβήσει τους περισσότερους νέους. Δεν είναι λίγοι εκείνοι, ωστόσο, που σχεδόν μοιρολατρικά περιμένουν να δουν τι άλλο θα συμβεί. Θεωρούν, δηλαδή, πως η προσωπική τους προσπάθεια δεν έχει αξία, καθώς δεν ρυθμίζει από μόνη της την κατάσταση. Η στάση αυτή πλήττει τις όποιες προσπάθειες για βελτίωση της ποιότητας ζωής και για άνοδο του βιοτικού επιπέδου, στόχους που μπορούμε να κατακτήσουμε, αν αξιοποιήσουμε όσα εφόδια έχουμε λάβει.

Το κυρίαρχο όπλο των νέων είναι η δημοκρατική παιδεία που λαμβάνουν. Ο ευαισθητοποιημένος για τα κοινωνικά προβλήματα νέος, αυτός που προσπαθεί με όλες τις δυνάμεις του να τα επιλύσει, συμμετέχει σε συλλογικότητες και συνεργάζεται προκειμένου να έχουν όλοι ποιότητα ζωής, είναι ένας άνθρωπος με δημοκρατική παιδεία. Αυτή αναλαμβάνουν να την εμφυσήσουν στο άτομο από μικρή ηλικία όλοι οι φορείς κοινωνικοποίησης (σχολείο, οικογένεια, ΜΜΕ, κ.ά.) μέσα από πλήθος δημοκρατικά προσανατολισμένων δράσεων. Στο σχολείο, για παράδειγμα, η συμμετοχή στα 5μελή και τα 15μελή συμβούλια τόσο στην εκλογή, όσο και στην λειτουργία τους, προετοιμάζει τους νέους για την μελλοντική τους δράση ως πολίτες. Η καλλιέργεια της δημοκρατικής και πολιτικής συνείδησης βέβαια, δεν πρέπει να σταματά με την ενηλικίωση, αλλά να συνεχίζεται εφ'όρου ζωής.

Οι δημοκρατικά πεπαιδευμένοι νέοι οφείλουν να στραφούν στον εθελοντισμό, προκειμένου να δώσουν λύσεις σε επείγοντα προβλήματα. Η συμμετοχή τους σε τέτοιες δράσεις, όχι μόνο ανακουφίζει όσους έχουν ανάγκη, αλλά και επισημαίνει εμφατικά τις ανεπάρκειες του κράτους, το οποίο πρωτίστως πρέπει να μεριμνά για τους πολίτες και την ευημερία τους. Η ανάδειξη των προβλημάτων μέσω του εθελοντισμού και του ακτιβισμού, οδηγούν το κράτος σε βελτιωτικές ρυθμίσεις και παροχές. Όσο περισσότερες και ποιοτικά καλύτερες είναι οι κοινωνικές παροχές της πολιτείας, τόσο πιο καλές είναι οι συνθήκες διαβίωσης, λιγότερο το άγχος, και συνεπώς τόσο βελτιωμένη η ποιότητα ζωής.

Διαβάζοντας όσα προηγήθηκαν, θα ισχυριζόταν κανείς πως φαντάζει ρομαντική η ιδέα ότι το μέλλον το διαμορφώνουμε αποκλειστικά εμείς οι νέοι. Από τη μία υπάρχουν πολλοί -και συχνά ανεξέλεγκτοι- παράγοντες που λειτουργούν ανασταλτικά στις προσπάθειές για μία κοινωνία δίκαιη και ευημερούσα. Από την άλλη είναι ευθύνη του συνόλου των πολιτών και όχι μόνο των νέων, η μεταβολή. Ωστόσο, αυτό που πρέπει να καταστεί σαφές, είναι ότι οι νέοι συχνά (αυτό)εξαιρούνται των δημοκρατικών διαδικασιών και αυτό πρέπει απαραίτητως να αλλάξει.